

Årsmelding for 2015

Årsmøte ble avholdt på Eidsvoll Verk den 18. april 2015. Styret fikk da følgende sammensetning; Christian Oppegård ble valgt til leder. Øvrige styremedlemmer ble Dag Lindvig, Trygve Sundt, Borghild Them og Kristina Waksvik. Varamedlemmer ble Gunnar Schanning Kollstrøm og Aage Rostad. Styret har hatt 5 ordinære styremøter hvor også noen av medlemmene har deltatt via Skype. Mye av styrearbeidet har foregått på e-post. Det har vært ulik arbeidsfordeling innad i styret. Dag Lindvig har tatt initiativ til og utført flere utredningsarbeider. Borghild Them har hatt ansvaret for kasserer og kontingentoppfølging. Kristina Waksvik har vært referent på alle interne og eksterne møter. Trygve Sundt har forberedt og sammen med div andre hatt ansvar for interne og eksterne møter og sammenkomster.

Riksantikvarens fredningsgjennomgang 2006 – 2014. I 2015 har styret, som flere år tidligere, ansett at Riksantikvarens gjennomføring av fredningsgjennomgangen bryter norsk lov og bryter med foreningen FREDET sitt mål som er å søke og tilrettelegge for gode og forutsigbare rammebetingelser i forvaltning av fredete bygninger i samarbeide med antikvariske myndighet. Bryter først og fremst fordi Riksantikvaren ved å utvide gamle fredninger legger større beslag på eieres eiendom, dernest ved å fotografere ulovlig til stor risiko for eierne når bildene lagres på interne nettverk som ikke er sikret godt nok mot allmennheten.

Foreningen har fulgt fredningsgjennomgangen nøye og gitt tilbakemelding til Riksantikvaren underveis at utvidelse av gammel fredning er i strid med loven. Riksantikvaren valgte å gjennomføre fredningsgjennomgangen på tross av foreningens innsigelser. Først etter at Riksantikvaren avsluttet sin fredningsgjennomgang i desember 2014 har Foreningen FREDET kunnet gå videre med saken.

Foreningen FREDET har sommeren og høsten 2015 måttet bekoste egnet advokathjelp. Medlemmer av foreningen FREDET har også det siste året, på frivillig basis, gjort en arbeidsmessig kraftanstrengelse for å levere dokumentasjon som underlag for klagen til Sivilombudsmannen på Riksantikvarens praksis. Flere har bidratt, men uten Knut Aall ville ikke dette være mulig da han har sittet på mye av denne dokumentasjonen som tidligere leder av foreningen. Klagen ble overlevert Sivilombudsmannen den 20. nov 2015. Foreningen avventer svar. Styret foreslår å sette av kr. 50 000,- i neste års budsjett for å kunne ha en ansvarlig videre oppfølging i 2016.

Møter med politikere og Riksantikvaren. Leder og to andre fra styret har hatt møte med Stortingets klima- og miljøkomite ved komiteleder Ola Elvestuen. Foreningens frustrasjon i forbindelse med fredningsgjennomgangen og andre utfordringer ved å være eier av freda bygninger ble presentert. Styret har merket seg at det i uttalelser fra Riksantikvar Jørn Holme og i strategidokumenter fra Direktoratet oftere og oftere blir forsikret om at eiere av fredede hus skal få en mer fremtredende status og medbestemmelsesrett. Styret har derfor avtalt jevnlig møter med Riksantikvaren. Det har vært gjennomført 2 møter med Riksantikvaren hvor 4 av styrets medlemmer var tilstede. Et møte var den 3. desember hvor Jørn Holme selv deltok. Det andre møtet var 13. januar hvor direktoratet stilte bredt. Tema for møtet var å få innspill fra foreningen i forhold til hvordan den totale potten på 110 mill. kr. i 2016 kunne fordeles på best mulig måte til freda hus i privat eie. Styret gjentar på disse møter med Riksantikvaren nødvendigheten av å opprette et ubyråkratisk vedlikeholdsfond. Riksantikvaren ser derimot fortsatt ut til å ville bruke mesteparten av midlene på de 320 fredede hus de vet er i forfall da kravet om å få opp tilstanden på alle freda bygninger er et hovedkrav fra Departementet. Foreningen FREDET sine medlemmer som holder sine hus i gjennomgående god stand får dermed en beskjeden andel av disse 100 millionene som er til fordeling. Begge møtene, foruten det Direktoratet har ønsket å drøfte, dreid seg om Foreningen FREDET sine hjertesaker så som å få aksept for foreningens status som den ene av to

forhandlingsparter, sikre neste generasjon en fremtidstro, sikre et jevnt og godt vedlikehold, fjerne forskjellsbehandlingen på eiendomsskatt, innføre rettfærdige forsikringsordninger, få myndighetene sammen med foreningen å bidra til å heve eierne sin kompetanse, for å nevne noen temaer. På tross av uenigheter opplevdes møtene som konstruktive.

Eiermelding. Foreningen FREDET har nå i 10 år søkt å finne gode og konstruktive løsninger med myndighetene for forvaltning av denne del av vår kulturarv. Det er som kjent tidkrevende å få forståelse for våre utfordringer selv om både Direktorat og Department bruker fine ord. Styret ser derfor årsmøtevedtak «Utarbeide et forprosjekt til en eiermelding med konkretisering av våre målsettinger» som en nødvendig strategi for et bedre grunnlag for å få stortingspolitikere og departement til bedre å forstå nødvendigheten av en ny og mer eiervennlig kulturminnepolitikk.

Jo Sellæg og Dag Lindvik har laget en skisse og plan for en Eiermelding nå døpt om til «Virksomt Vern». Dette ble presentert på Forum Fredet i januar. Ressursbruk og fremdrift videre er avhengig av finansiering. Det er søkt midler hos statsråden i Miljødepartementet hvor de støtter initiativet men har ikke penger til et slikt formål i statsbudsjettet. Søknaden er derfor videresendt til Riksantikvaren. «Virksomt Vern» vil være et strategidokument som ønskes forankret hos medlemmene i foreningen og tar sikte på å presenteres i regionale medlemsmøter i løpet av 2016. Jo Sellæg og Dag Lindvik er inntil en bredere prosjektgruppe er oppnevnt, saksbehandlere i dette prosjektet.

European Historic Houses er en sammenslutning av våre europeiske søsterorganisasjoner. Foreningen FREDET er nå som den eneste fra Norge fullverdig medlem der, deltar på deres generalforsamlinger rundt om i Europa og trekker på deres erfaringer.

EUROPA NOSTRA er en annen raskt voksende internasjonal organisasjon med formål å sikre Europas kultur- og naturarv. Foreningen FREDET er medlem, og Europa Nostra hadde en stor kongress i Oslo 10. til 14. juni med div. foredrag. Knut Aall og Dag Lindvig fra Foreningen FREDET var aktivt til stede både før og under kongressen. Europa Nostras norske leder, Erik Schultz ble invitert til Forum FREDET og holdt et svært nyttig og interessant foredrag om organisasjonen og om kulturminnevernets utfordringer i Europa.

BYFO vår danske søsterorganisasjon, er der Foreningen FREDET kunne lært mest. Styret har gjort flere henvendelser dit i året som har gått, men har dessverre ikke etablert noen tettere kontakt. Det anbefales at det nye styret søker et mer formalisert samarbeid med BYFO.

Gjennom de nevnte internasjonale kontakter har foreningen FREDET tilgang på all den erfaring og kompetanse innen et mangfoldig, bærekraftig kulturminnevern man kan ønske seg. Det er styrets håp at vi en dag har tid og ressurser til å tilegne oss dette.

Forum Fredet. Det tradisjonelle seminaret Forum Fredet med etterfølgende utvidet styremøte ble holdt på konferansesentret Soria Moria i Oslo i dagene 29.- 31. januar 2016. Div. av fylkeskontaktene samt styret og andre aktuelle tillitsvalgte møtte, i alt 13 personer. Rapporter fra fylkene og framtidig strategi var hovedtemaer. Seminaret var også svært nyttig for styrets videre arbeid.

Antall medlemmer. Det har vært en nedgang i antall betalende medlemmer i 2015. Vi har gått fra 286 medlemmer til 250 inneværende år. Noe av bakgrunnen til nedgangen er at vi hadde en del prøvemedlemmer som ikke har fornyet medlemskapet i 2015. Og eldre medlemmer som selger.